

[Socialministeren.]

Idet jeg i øvrigt skal henvise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale dette til tingets hurtige og velvillige behandling.

Endelig tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber) samt

forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

Lovforslagene, der bl. a. fremsættes med henblik på Danmarks eventuelle tilslutning til EF, tilsigter at gøre retten til fuld dansk pension betinget af 40 års bopæl i Danmark og at indføre adgang til delpension i tilfælde af kortere bopælstid her i landet.

Endvidere foreslås det, at pensionerne fremtidig skal beregnes og udbetales til hver pensionist for sig, således at der — i forhold til i dag — sker en deling af de fællespensioner, som ydes til ægtepar, hvor begge ægtefæller er berettiget til pension.

Den omlægning af betingelserne for ret til pension, som her foreslås, har sin baggrund i De europæiske Fællesskabers regler om arbejdskraftens frie bevægelighed og den ret, der gælder til frit at etablere sig inden for Fællesskabet.

Såvel arbejdstagere som selvstændige erhvervsdrivende inden for liberaliserede erhverv har således krav på ligebehandling — også med hensyn til social sikkerhed — med statsborgerne i det land, hvor de er beskæftiget. Kravet om dansk indfødsret som betingelse for ret til folke-, invalide- eller enkepension vil derfor ikke kunne gøres gældende over for statsborgere m. fl. fra andre EF-stater, der har eller har haft beskæftigelse i Danmark.

Det gælder endvidere efter EFs regler om social sikkerhed for „vandrende“ arbejdstagere, at disse har krav på pension, når blot

de har været beskæftiget i mindst 1 år i vedkommende land. Det gældende krav i pensionslovene om bopæl i Danmark i det sidste år forud for begæringens indgivelse vil derfor heller ikke kunne gøres gældende over for arbejdstagere fra andre EF-stater, der tillige har været beskæftiget her i mindst ét år.

På denne baggrund har regeringen anset det for hensigtsmæssigt at foreslå pensionslovene ændret, således at retten til fuld dansk pension principielt betinges af bopæl i Danmark i 40 år efter det fyldte 15. år og inden det fyldte 67. år, således at der ved kortere bopælstid end 40 år ydes en delpension, beregnet efter forholdet mellem længden af den pågældendes bopælsperiode og 40 år.

For så vidt angår folkepension, foreslås der desuden ret til fuld pension, såfremt den pågældende har tilbagelagt en bopælsperiode i Danmark på 10 år efter det fyldte 15. år, herunder mindst 5 år umiddelbart forud for det fyldte 67. år.

Personer, der begærer pension med virkning for tiden inden det fyldte 67. år — dvs. invalidepension, enkepension eller førtidig folkepension — vil efter forslagene også have mulighed for at opnå fuld pension, selv om pensioneringen finder sted i så ung en alder, at den pågældende ikke har kunnet have bopæl i Danmark i de nævnte 40 år efter det fyldte 15. år. Det sker ved at medregne årene fra tilkendelsen af pensionen og til den pågældendes fyldte 67. år, som om pensionisten havde bopæl i Danmark i dette åremål. Der vil således stadig være mulighed for at tilkende pensioner af den størrelse, der ydes i dag, selv til unge personer.

Retten til at optjene pension skal efter forslagene bestemmes for hver person for sig på grundlag af den pågældendes egen bopælstid i Danmark. I forbindelse hermed foreslås det at ændre princippet om ydelse af fællesægteparpensioner til ægtepar, hvor begge ægtefæller er berettiget til pension. Det foreslås således, at pensionerne beregnes og udbetales for hver ægtefælle for sig. Dette forslag ligger på linie med overvejelserne i kvindekommisionen. Denne deling af de nuværende fælles ægteparpensioner vil endvidere blive fulgt op af et forslag om ændring

[Socialministeren.]

af kildeskatteloven, hvorefter pensionerne også beskattes hos hver ægtefælle for sig.

Fra princippet om, at pensionen beregnes på grundlag af egen bopælstid, foreslås dog den undtagelse, at enkepension skal kunne ydes på grundlag af den afdøde ægtefælles bopælstid, såfremt denne overstiger enkens egen bopælstid. Tilsvarende ret foreslås indrømmet enker, der først bliver berettiget til pension efter at have nået folkepensionsalderen; på baggrund heraf er det fundet rimeligt at give enkemænd den samme ret.

Efter EF-reglerne skal pensionerne kunne udbetales, uanset i hvilken af EF-medlemsstaterne pensionisten opholder sig.

De gældende regler i pensionslovene betinger principielt retten til pension af fast bopæl her i Danmark. Dette krav foreslås principielt opretholdt. Som følge af den vide adgang til at modtage pension i udlandet efter EF-reglerne foreslås der imidlertid fastsat en videre adgang til at modtage pension i udlandet i forhold til i dag.

Der tilsigtes ikke ved forslagene nogen ændring i de gældende regler om, at tilde- ling, beregning og udbetaling af pension er en kommunal opgave, men det foreslås, at visse af kommunernes beføjelser på dette område skal kunne henlægges til en central styrelse. Der tænkes herved på de tilfælde, hvor en person har krav på pension: både fra Danmark og fra et andet EF-land.

Overgangsregler tilsigter i videst muligt omfang at sikre personer, der ville få en ringere retsstilling som følge af de nye regler.

Med hensyn til udgifterne ved forslagene skal jeg oplyse, at de ændrede regler for beregning af pension til ægtepar anslås at ville medføre en merudgift på omkring 200 mill. kr. årligt. Denne merudgift skyldes det forhold, at kun pensionistens egen indtægt — og ikke som i dag tillige ægtefællens — skal lægges til grund for pensionsberegningen.

Den allerstørste del af den danske befolkning vil, hvis disse forslag gennemføres, også i fremtiden være berettiget til fuld dansk pension. Men for nogle udlandsdanske, der på deres ældre dage vender hjem til Danmark efter at have boet i mange år i udlandet, vil de nye regler kunne medføre en ringere retsstilling. Dette vil navnlig gøre sig gældende i de tilfælde, hvor de pågældende

ikke har haft adgang til at optjene nogen pension under deres ophold i udlandet. Jeg tænker her særligt på danske kvinder, der har levet i en årrække i udlandet som hjemmearbejdende husmødre. Det kan ikke på forhånd udelukkes, at der vil vise sig behov for at sikre en bedre ret til pension for disse grupper af danske statsborgere end efter forslagene, og regeringen vil derfor søge at klarlægge behovet herfor.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de fremsatte lovforslag til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Ove Hansen): I skrivelse af 14. d. m. ansøgte medlem af folketinget fru Helle Degn om orlov fra og med den 22. d. m. på grund af graviditet og fødsel og om, at stedfortræderen måtte blive indkaldt.

I sit møde fredag den 17. d. m. vedtog folketinget at meddele fru Helle Degn den ønskede orlov, og tinget vedtog endvidere at indkalde stedfortræderen som midlertidigt medlem fra og med den 22. d. m.

Fru Helle Degn er valgt i Københavns amtskreds, og I. stedfortræder for socialdemokratiet i denne amtskreds er universitetslektor Ejler Koch, der i skrivelse af 17. d. m. har meddelt, at han er villig til at indtræde som midlertidigt medlem af folketinget i anledning af fru Helle Degns orlov.

Udvalget til valgs prøvelse har herefter i et møde gennemgået den af indenrigsministeriet i henhold til valgloven udarbejdede stedfortræderliste og sagens øvrige dokumenter, og udvalget indstiller herefter enstemmigt, at universitetslektor Ejler Koch godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 22. marts d. å.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af universitetslektor Ejler Koch som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 22. marts 1972

vedtoges enstemmigt med 108 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m., af lov om rettens pleje og af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. (Privatlivets fred m. m.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 37) findes i tidenden sp. 1089, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 631).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og §§ 2-6 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Kapring af luftfartøj).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 53) findes i tidenden sp. 1975, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 885).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Otto Mørch: Som det fremgår af betænkningen, har der været en række udvalgs møder, hvor man har fundet frem til et ændringsforslag med hensyn til strafsanktionerne. Jeg nævnte ved første behandling, at jeg gerne så, at vi fra dansk side i alt fald harmoniserede vores maksimale straffastsættelse med det, der var tilfældet i de andre nordiske lande, og jeg er taknemlig over for ministeren og glad for, at vi nu har fået et ændringsforslag, der maksimerer straffen for piratvirksomhed til 12 år. Det takker jeg for.

Else-Merete Ross: Det radikale venstre kan tiltræde, at der ikke fastsættes to forskellige strafferammer, og at den maksimale straf for kapring af luftfartøj fastsættes til fængsel indtil 12 år. Vi anbefaler at stemme for lovforslagets vedtagelse.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil gerne takke udvalget for det udførte arbejde og for den enige indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om statens overtagelse af musikkonservatorierne i Esbjerg, Odense og Ålborg.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 43) findes i tidenden sp. 1920, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 881).